

Help, ik wil doorstuderen!

“Meneer, ik weet eigenlijk niet zo goed hoe ik het beste kan leren voor de toets, ik kom van Sport en Bewegen en daar ging het mij makkelijk af”. Deze uitspraak werd onlangs letterlijk gemaakt door een eerstejaarsstudent van Fontys Sporthogeschool (FSH) en staat niet op zichzelf; studenten uit het mbo stoeien nog regelmatig met het verwerken van alle nieuwe informatie op het hbo en de, daar verwachte, grote mate van zelfstandigheid. Soms met grote gevolgen zoals vroegtijdige uitval. Enorm jammer, want studievaardigheden zeggen weinig over de mogelijke leer- en lesgeefkwaliteiten van de student. Bij Fontys Sporthogeschool proberen wij daar iets aan te doen en dat begint al voor de start van de studie.

TEKST THIJS DE JONG

Instromen in het hbo

Fontys Sporthogeschool kent al jaren een grote instroom vanuit het Middelbaar Beroeps Onderwijs (mbo). Waar voorheen traditioneel studenten na het Cio of roc Sport en Bewegen kozen voor de ALO, zien we de laatste jaren een verschuiving naar o.a. de opleiding Sportkunde. Daarnaast zien wij ook steeds meer studenten vanuit andere vooropleidingen instromen variërend van de opleiding tot onderwijsassistent, verpleegkunde en soms zelfs stromen er studenten in vanuit technische opleidingen. Afgelopen studiejaar 2020-2021 kende FSH een instroom van ongeveer 70 studenten uit het mbo verdeeld over de opleidingen ALO, Sportkunde en Pabo-ALO (FSH, 2020).

Sommige studenten geven aan het lastig te vinden om deel te nemen aan het onderwijs op het hbo en twifelen openlijk over hun studiekeuze met als gevolg een verminderd studiesucces en na verloop van tijd vertraging of vroegtijdige uitval binnen de opleiding. Ze geven aan het vooral lastig te hebben met de mate van zelfstandigheid bij de complexere leertaken de reflectie vaardigheden en de hogere mate van werkdruk. In enkele gevallen sluiten de verwachtingen simpelweg niet aan bij de realiteit.

Studiesucces beïnvloeden

In een onderzoek dat door Hesens & Meens (2019) binnen Fontys Hogescholen werd uitgevoerd werden verschillende factoren in kaart gebracht die het studiesucces van studenten voor, tijdens en na de start van een nieuwe studie positief kunnen beïnvloeden. Zo blijkt het maken van een passende studiekeuze voor veel

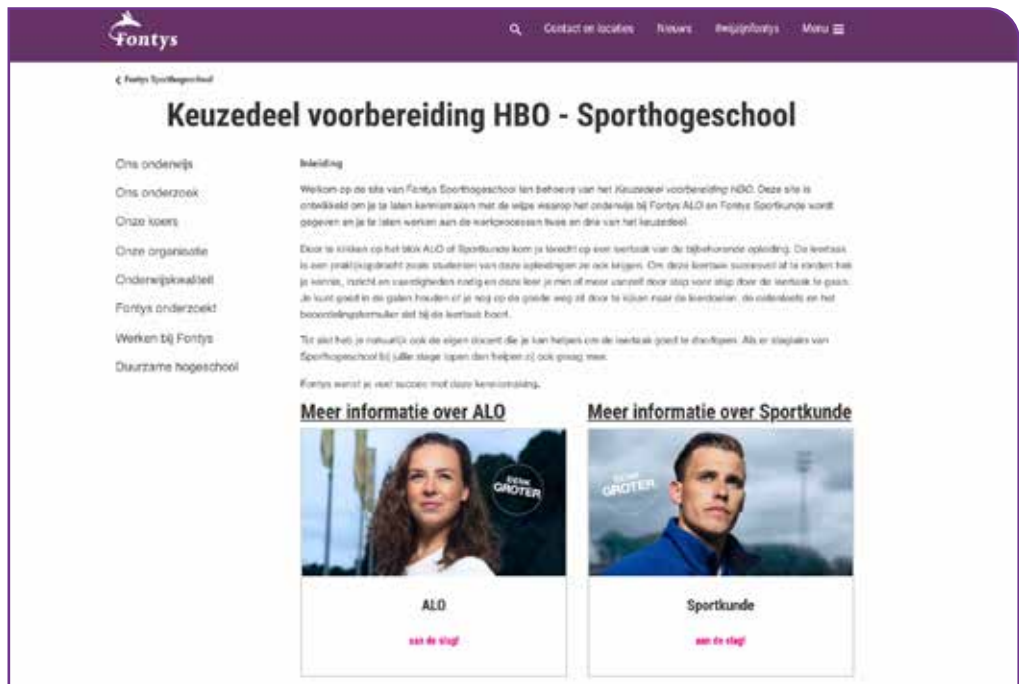
jongeren nog moeilijk en hangt samen met het stadium van ontwikkeling van hun eigen identiteit (Arnett, 2000). Het onderzoek toont dat studenten die beter en dieper nadenken over hun studiekeuze, hier met anderen over praten en daarop reflecteren succesvoller zijn op hun vervolgstudie (Meens et. Al., 2018). Studenten die vanuit een vorm van gecontroleerde motivatie of zonder motivatie aan een opleiding beginnen tonen minder commitment aan hun gemaakte keuzes (Meens, 2019).

Fontys vindt het daarom belangrijk om studenten hierin te begeleiden. Dit doen we vóóraf door tijdens voorlichtings-evenementen duidelijk de verwachtingen te communiceren en aankomende studenten te ondersteunen in hun oriëntatietraject. Tijdens de opleiding vinden wij het belangrijk dat de kloof tussen de actuele en de gevraagde hbo-vaardigheden snel wordt gedicht, en er aandacht is voor een actieve studiehouding en motivatie van de student.

Samenwerking mbo en hbo

Zoals hierboven omschreven blijkt een goede oriëntatie op de mogelijke vervolgopleiding de kans op studiesucces te vergroten. Al jaren kunnen toekomstige studenten deelnemen aan open-dagen, proef-studeerdagen en voorlichtingsbijeenkomsten. Met de komst van de keuzedelen in het curriculum van het mbo (2016) ontstond bovendien een uitgelezen mogelijkheid om voor de start van een studie, nog actiever te ondersteunen in het oriëntatietraject van een vervolgstudie. Dit was ook grond voor intensievere samenwerkingsverbanden tussen mbo en hbo.

Website keuzedeel voorbereiding hbo (Fontys, 2021)

FSH heeft dit vormgegeven middels een convenant met een zevental mbo-partners Sport en bewegen in Zuid Nederland. Het convenant heeft geresulteerd in een actief netwerk waarin gezamenlijk inhoudelijk is vormgegeven aan werkprocessen twee en drie van het keuzedeel voorbereiding hbo. Onderdeel van dit convenant was dat de studenten die het mbo-keuzedeel succesvol volgden op basis van het positief advies van hun eigen mbo-begeleider direct toelaatbaar waren tot het hbo. Een positieve impuls waarmee de oriëntatiefase op een mogelijke vervolgstudie een serieuzer karakter kreeg.

Samen met de mbo-partners zijn er twee authentieke leertaken geschreven, één voor Sportkunde en één voor ALO. Om de mbo-studenten de leertaak zo echt mogelijk aan te kunnen bieden, werd deze gedeeld in een open toegankelijke, digitale omgeving met dezelfde *look en feel* als die van de opleiding van Fontys Sporthogeschool zelf (Voor het webadres zie de referenties).

Tijdens het keuzedeel voorbereiding hbo werken de mbo-studenten samen in groepjes van 3-4 studenten aan onze authentieke leertaak waarbij vaardigheden als: onderzoeken, samenwerken en reflectie centraal staan. In de voorbereiding daarop oriënteert de student actief op mogelijke studies binnen het hbo en brengt de eigen vaardigheden in kaart.

Doorontwikkeling

Vanaf het eerste moment van samenwerking lag er bij de collega's van de mbo-opleidingen de wens dat er voor veel meer hbo-opleidingen binnen Fontys leertaken ontwikkeld zouden

worden om hiermee nog meer op maat, studenten voor te bereiden op het hbo.

Inmiddels heeft dat gestalte gekregen in maatwerk programma, waarbij studenten uit het mbo gedurende vijf vrijdagochtenden fysiek kunnen aansluiten bij een leertaak naar keuze bij één van de vijftien deelnemende Fontys-instituten in verschillende domeinen.

Met ingang van het huidige schooljaar 2021-2022 heeft ook FSH zich hierbij aangesloten.

De belangrijkste doelstellingen voor dit programma zijn:

- Studenten het hbo-niveau laten ervaren, de werkwijzen/cultuur en hbo-vaardigheden.
- Het versterken van de relatie met onze partners uit het mbo als toeleverancier en werkveldpartner.
- Elkaars onderwijs beter leren kennen d.m.v. docentenuitwisseling.

Met deze initiatieven hopen wij, Fontys Sporthogeschool en alle samenwerkende mbo's, de doorstroom voor alle mbo'ers die dromen van een mooie hbo-opleiding zo soepel mogelijk te laten verlopen. Enerzijds door de oriëntatiefase te verbeteren, waarin de studenten tijdens het keuzedeel voorbereiding hbo-kennismaken met het te verwachte niveau van de stof en de benodigde hbo-studievaardigheden. En waar anderzijds direct bij de start van hun studie aan het hbo, begeleiding wordt geboden om zo de kansen op studiesucces in het hbo te vergroten.

We blijven IN BEWEGING.

Thijs de Jong is opleidingsdocent ALO aan de Fontys Sporthogeschool in Eindhoven

Referenties

Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood. A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55, 469-480.

Hesen, L.A.C., Meens, E.E.M. (2019). Factsheet Studiesucces Fontys Hogescholen: Een succesvolle overgang naar het hbo.

Meens, E.E.M., Bakx, A.W.E.A., Klimsta, T.A., & Denissen J.J.A. (2018). The association of motivation and identity with students' achievement in higher education. *Learning and individual differences*, 64, 54-70.

<https://fontys.nl/Over-Fontys/Fontys-Sporthogeschool/Keuzedeel-voorbereiding-hbo-Sporthogeschool.htm>

Contact

th.dejong@fontys.nl

cem.michiels@fontys.nl

Kernwoorden

doorstromen, mbo-hbo, kennismaking